

Травень

Червень

Липень

Моллюски

2012 року

Серпень

Жовтень

Листопад

Helix pomatia Linnaeus, 1758

Виноградний равлик (виноградний слимак) вважається делікатесом у деяких країнах. Завдяки діяльності людини зустрічається зараз у різних регіонах України. Проте за нього часто помилково приймають також інші великі види наших равликів – *Helix albescens* і *Helix lucorum* на півдні, *Helix lutescens* на заході та південному заході. Інколи "виноградними слимаками" називають навіть набагато менших *Cepaea vindobonensis* або *Fruticicola fruticum*.

***Ceræa hortensis* (O.F.Müller, 1774)**

Для **садової цепеї** є характерним значний поліморфізм забарвлення черепашки. На заході України, де зустрічаються зараз досить великі інтродуковані популяції цього виду, переважаючий тип забарвлення – жовта черепашка без темних спіральних смуг. Поряд з такими молюсками майже завжди можна побачити смугастих особин. Іноді широкі темні смуги повністю або частково зливаються між собою, утворюючи дуже темні черепашки.

***Arion lusitanicus* Mabille, 1868**

Іспанський слизняк вперше зареєстрований на території України лише на початку ХХІ ст. Може завдавати суттєвої шкоди культурним і декоративним рослинам. Від інших видів роду *Arion*, розповсюджених на території України, дорослі особини іспанського слизняка легко відрізняються

завдяки великим розмірам, яскравому забарвленню, дуже рельєфній шкірі, а також здатності при скороченні набувати вигляду правильної півсфери.

Cerata hortensis (O.F.Müller, 1774)

У молюсків, які щойно вилупилися з яєць, черепашка не лише дуже тонка й ламка, але й однобарвна. Спіральні темні смуги починають поступово з'являтися в частини особин лише через деякий час. Порядок появи смуг досить стабільний: першою зазвичай йде центральна смуга, далі – нижні смуги, наприкінці – верхні.

Fagotia esperi (Férussac, 1823)

Фаготія плямиста розповсюджена в басейнах річок, які впадають до Чорного моря – Дунаю, Дністра, Південтного Бугу, Дніпра. Зустрічається лише в достатньо повноводних річках. Серед інших прісноводних молюсків України відзначається досить красивою формою і забарвленням черепашок (невеликі червонуваті плями на світлішому фоні).

Проте досить часто форма черепашок дещо спотворюється ерозією верхівок, а красиве плямисте забарвлення частково або повністю ховає темний наліт.

Helix pomatia Linnaeus, 1758

Виноградні равлики живляться переважно зеленим листям різноманітних рослин. У неволі вони, наприклад, залюбки їдять салат. Під час їжі слимаки частково втягують свої щупальця. Оскільки на кінцях щупалець в наземних равликів знаходяться очі, вони дещо нагадують людину, яка примружує очі, насолоджуючись смачною їжею.

Fagotia acicularis (Férussac, 1823)

Фаготія загострена розповсюджена в басейнах річок, які впадають до Чорного моря – Дунаю, Дністра, Південного Бугу, Дніпра. Зустрічається лише в достатньо повноводних річках. Від фаготії плямистої *Fagotia esperi* відрізняється не лише дещо стрункішою та однobarвною темною (коричнювато-роговою або чорною) черепашкою. У нижній лівій частині устя добре помітний жолобок, сильно згладжений у *F. esperi*.

Fruticicola fruticum (O.F.Müller, 1774)

В українських популяціях **чагарникового равлика** часто переважають коричневі черепашки без темної спіральної смуги. Загальний фон черепашки в живих молюсків часто здається неоднорідним (плямистим), проте це просвічує крізь черепашку тіло самого молюска. Загалом фонове забарвлення черепашки змінюється від білуватого до темно-коричневого. Незалежно від цього, по периферії черепашки може також проходити одна темна спіральна смуга.

Planorbis planorbis (Linnaeus, 1758)

Котушка облямована є одним з найзвичайніших мешканців наших прісних водойм. Її можна зустріти у водоймах різного типу: річках, озерах, ставах, меліоративних каналах, невеликих тимчасових водоймах. Серед представників родини Planorbidae, розповсюджених на території України, вона поступається за розмірами лише *Planorbarius corneus*.

Helix pomatia Linnaeus, 1758

Аналогічно до цепей *Ceranea*, вихідним типом забарвлення черепашки у представників роду *Helix* можна вважати 5 темних спіральних смуг на світлішому фоні. Проте у виноградного равлика ці смуги можуть бути майже або зовсім непомітними на досить темному (коричнюватому) фоні черепашки. Навіть якщо смуги чіткі, їх загальна кількість видається дещо меншою, оскільки друга і третя смуги зливаються в одну стрічку.

Viviparus contectus (Millet, 1813)

Живородка болотяна – один з двох видів роду *Viviparus*, розповсюджених у наших прісних водоймах. Від живородки річкової *Viviparus viviparus* відрізняється помітно опуклішими обертами та гострішою верхівкою (якщо самі верхні оберти черепашки не обламані або не обточені водою, останню ознаку можна легко перевірити, доторкнувшись до верхівки подушечкою пальця).

Bielzia coerulans (M.Bielz, 1851)

У забарвленні дорослих особин **великого синього слизняка**, дійсно, переважають сині або фіолетові відтінки. Проте в окремих популяціях можна побачити й значно більшу різноманітність забарвлення – зелених, кольору морської хвилі та навіть гранатових особин. Живі дорослі тварини, як правило, відзначаються також красивим полиском. У скорочених молюсків добре помітний високий гребенеподібний кіль, який проходить посередині спини.

Planorbarius corneus (Linnaeus, 1758)

Котушка рогова – один з найбільших видів червононогих молюсків, розповсюджених у прісних водоймах України. Ширина (діаметр) її черепашки може досягати 4 см. Харчується переважно їжею рослинного походження: рослинним детритом, який молюски збирають зі дна водойм, перифітоном, а також відмерлими тканинами вищих рослин і багатоклітинних водоростей.